

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Інститут історії та політології
кафедра всесвітньої історії

ТЕСТИ З КУРСУ
ІСТОРІЇ СЕРЕДНІХ ВІКІВ

Для студентів та вступників до аспірантури
історичних факультетів

Івано-Франківськ
2007

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Інститут історії та політології
кафедра всесвітньої історії

Волощук Мирослав Михайлович

ТЕСТИ З КУРСУ
ІСТОРІЇ СЕРЕДНІХ ВІКІВ

Івано-Франківськ
2007

УДК

ББК

Укладач:

М.М. Волощук, кандидат історичних наук, доцент

Навчально-методичний посібник “Тести з курсу історії середніх віків” розрахований на засвоєння та перевірку знань студентів історичних факультетів, які навчаються за кредитно-модульною системою так званого “Болонського процесу”, а також вступників до аспірантури, які планують досліджувати історію Середньовіччя.

Специфіка побудови структури даного посібника полягає в тому, що він складається із трьох рівнів складності. Перший рівень розрахований на знання фактичного матеріалу, ключових імен, термінів, географічних назв; другий – передбачає володіння знаннями у сфері середньовічних джерел; а третій – історіографією найважливіших проблем історії Середніх віків. Значна частина запропонованих автором до вивчення студентами і вступниками до аспірантури запитань включає так звану “українську тематику”. Це дасть можливість студентам значно глибше усвідомити суть перебігу основних подій, явищ і процесів Середньовічної історії не тільки у Західній Європі, але й на території України упродовж V – кінця XV ст.

Рецензенти:

О.С. Жерноклеєв, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Інституту історії та політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

А.В. Федорук, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Науковий редактор:

Л.В. Войтович, доктор історичних наук, професор, старший науковий співробітник відділу історії середніх віків Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича (Львів)

Рекомендовано до друку

*Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
протокол №*

ISBN

© М.М. Волощук

© Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Оцінювання тестів з історії Середніх віків відбувається за наступним принципом. Вартість правильно вказаної відповіді на питання першого рівня складності становить 1 бал. Питання другого рівня складності оцінюються в 2 бали і відповідно третього – у 3 бали.

Студент може визначити рівень своїх знань за наступною шкалою:

Кількість балів	Оцінка
240-216	10
216-192	9
192-168	8
168-144	7
120-96	6
96-72	5
72-48	4
48-24	3
24-0	2

РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ №1.Тест 1.

Вкажіть вірну дату заснування Східної Римської (Візантійської) імперії*:

а) 313; б) 395; в) 418; г) 455; д) 476

Тест 2.

Яке з нижче перерахованих племен не є германським?

а) франки; б) гуни; в) сакси; г) алемани; д) бургунди

Тест 3.

Єпископом якого міста був один з перших християнських єретиків Арій?

а) Рим; б) Константинополь; в) Антіохія; г) Олександрія; д) Едесса

Тест 4.

У якому році відбулась битва на Каталунських полях?

а) 410; б) 441; в) 451; г) 481; д) 486

Тест 5.

В якому місті відбувся Перший Вселенський Собор (325 р.)?

а) Константинополь; б) Рим; в) Нікея; г) Єрусалим; д) Ефес

Тест 6.

Як звали першого остготського короля?

а) Аттіла; б) Гейзеріх; в) Тотіла; г) Хлодвіг; д) Теодоріх

Тест 7.

На Вашу думку, вергельд – це:

а) штраф за злочин; б) назва спадкового земельного наділу; в) грошова одиниця германців; г) вид наступальної зброї; д) важко-озброєний кінний воїн

Тест 8.

На території якого півострова у 418 р. розкинулась частина Вестготського королівства?

а) Піренейського; б) Скандинавського; в) Балканського; г) Апенінського; д) Малоазійського

Тест 9.

Яке з нижче перерахованих королівств не належать до англосаксонських?

а) Кент; б) Уессекс; в) Нортумбрія; г) Нейстрія; д) Мерсія

Тест 10

Який з візантійських імператорів відновив контроль над південною Італією (555 р.)?

а) Зенон; б) Юстин I; в) Юстиніан I; г) Фока; д) Юстиніан II

---

* В даному випадку ми вживаємо термін “Східна Римська (Візантійська) імперія” з наступних причин. У європейській та світовій історіографії прийнято використовувати поняття “Візантія”, хоча самі імператори називали себе “римськими”, а країну Римською імперією. Тому з точки зору історизму було б доцільніше, на наш погляд, поєднати ці два терміни в один.

Тест 11.

Верденський поділ імперії франків (843 р.) відбувся між:

- а) синами Карла Великого; б) онуками Карла Великого; в) позашлюбними дітьми Оттона I; г) дружинами Людовіка Благочестивого; д) монархами англосаксонських королівств

Тест 12.

Столицею якого європейського королівства тривалий час було м. Естергом?

- а) Польщі; б) Угорщини; в) Данії; г) Кастилії; д) Ірландії

Тест 13.

У якому році було утворено Німецьку імперію?

- а) 843; б) 962; в) 1001; г) 1018; д) 1251

Тест:

На чолі якої країни упродовж 976 – 1246 рр. перебувала династія Бабенбергів?

- а) Чехії; б) Австрії; в) Бургундії; г) Венеції; д) Хорватії

Тест 1.

Поняття “Реконкіста” у перекладі з іспанської означає:

- а) відвоювання; б) відродження; в) переслідування; г) покарання; д) пристосування

Тест.

Нормандське завоювання Англії під керівництвом герцога Вільгельма відбулось у:

- а) 1035; б) 1066; в) 1086; г) 1101; д) 1215

Тест 14

Каноське примирення 1077 р. мало місце між:

- а) німецьким імператором Генріхом IV і ромейським імператором Михайлом VII Дукою;
б) папою Олександром III і німецьким імператором Фрідріхом I Барбаросою;
в) папою Григорієм VII і німецьким імператором Генріхом IV;
г) німецьким імператором Генріхом IV і угорським королем Ласло Святим;
д) англійським королем Вільгельмом Завойовником і французьким монархом Філіпом I

Капетингом

Тест 15.

Які із нижче наведених кочових племен раннього та класичного середньовіччя планували завоювати Європу до “останнього моря”.

- а) гуни; б) угри; в) печеніги; г) половці; д) монголи

Тест 16.

Гвельфо-гіббелінський конфлікт пов’язаний із протистоянням:

- а) англійських і французьких монархів; б) німецьких і польських правителів; в) візантійських і сербських володарів; г) пап та німецьких імператорів; д) іспанських королів та кордовських халіфів

Тест 17

Вкажіть головну мету папства у так званих “Альбігойських війнах” на початку XIII ст.?

- а) відновлення сюзеренітету над французьким монархом;
б) придушення опору арабів у південній Франції та на Піренеях;

- в) викорінення єретичного руху і Південній Франції;
- г) придушення комунальних рухів міст Північної Італії та Південної Франції;
- д) боротьба з монголами

Тест 18.

Який із європейських монархів у середині XIII ст. проводив дипломатичні переговори з ханом Бату на предмет спільного походу проти турків-сельджуків?

- а) Людовік IX Святий; б) Пшемисл II Оттокар; в) Генріх III Плантагенет; г) Бела IV Арпад; д) Альфонс III Бургундський

Тест 19.

“Чорна смерть” – це:

- а) епідемія бубонної чуми;
- б) назва одного з піратських кораблів вікінгів;
- в) історична назва монгольського нашествия на Європу в середині XIII ст.;
- г) назва одного з рицарських орденів Англії XII – XIV ст.;
- д) одна із назв комети в часі Середньовіччя

Тест 20.

Які Хрестові походи на Близький Схід і в Північну Африку пов’язані з діяльністю Людовіка IX Святого?

- а) 1 і 4; б) 7 і 8; в) 2 і 3; г) 1 і 2; д) 2 і 4

Тест 21.

Якому із європейських правителів приписують авторство “Великої хартії вільностей” (1215 р.)?

- а) Фердинанду I Арагонському; б) Іоанну Безземельному Плантагенету; в) Людовіку IX Капетингу; г) Вальдемару I Великому датському; д) Стефану Душану Неманичеві

Тест 22.

Так званий “Авіньонський полон пап” мав місце на території:

- а) Норвегії; б) Фінляндії; в) Франції; г) Литви; д) Генуезької республіки

Тест 23.

Батьківщиною магдебурзького права вважається:

- а) королівство Наварра; б) Східна (Римська) імперія; в) Сицилійське королівство; г) королівство Швеція; д) Священна Римська імперія

Тест 24.

Династія Арпадів упродовж 895 – 1301 рр. управляла:

- а) Угорщиною; б) Францією; в) Каталонією; г) Венеціанською республікою; д) Епірським деспотатом

Тест 25.

Яке з нижче перерахованих італійських міст не належало до Ломбардської ліги (середина – друга половина XII ст.), що вела боротьбу з імператором Фрідріхом I Барбаросою?

- а) Бергамо; б) Мантуя; в) Феррара; г) Брешиа; д) Неаполь

Тест 26.

Який із нижче наведених Орденів не був сформований в часі Хрестових походів?
а) Іоаннітів; б) Орден святого Лазаря; в) Тамплієрів; г) Цистерціанців; д) Тевтонський

Тест 27.

Битва 23 червня 1314 р. під Баннокберном відома з історії:

- а) англо-французького конфлікту;
- б) англо-датського протистояння;
- в) франко-німецького конфлікту;
- г) англо-шотландської війни;
- д) польсько-німецької війни

Тест 28

Штефан III Великий упродовж 1457 – 1504 рр. був правителем:

- а) Волоського господарства; б) Молдови; в) Другого Болгарського царства; г) князівства Трансільванія; д) Угорщини

Тест 29.

У якому році відбулась битва під Танненбергом?

- а) 1386; б) 1410; в) 1444; г) 1453; д) 1480

Тест 30.

Якому із винахідників належить проєкт друкарського верстату:

- а) Міколаю Коперніку; б) Галілео Галілею; в) Леонардо да Вінчі; г) Іоанну Гуттенбергу;
- д) Мікеланджело Буонаротті

Тест 31

Східна Римська (Візантійська) імперія остаточно припинила своє існування у:

- а) 1204; б) 1261; в) 1380; г) 1453; д) 1461

Тест 32.

З якою першочерговою метою Католицька Церква ініціювала і заохочувала створення Жебрущих чернечих Орденів

- а) задля поповнення церковної казни за рахунок пожертвувань мирян;
- б) задля боротьби з єретичними рухами та ідеологіями;
- в) задля боротьби з мусульманами та євреями;
- г) з метою покращення рівня освіти серед мирян;
- д) щоб втілити в життя апостольські ідеали християнства

Тест 33.

З іменем якого діяча пов'язане англійське повстання 1381 р.

- а) Яна Жижки; б) Уота Тайлера; в) Робіна Гуда; г) Уільяма Уоллеса; д) Жанни д'Арк

Тест 34.

З якою метою Христофор Колумб відправився у свою першу морську експедицію 1492 р.?

- а) відкриття нового материка – Америки;
- б) відкриття нового материка – Австралії;
- в) пошук нового шляху до Індії;
- г) дослідження Атлантичного океану;

д) пошук протоки з Атлантичного океану у Тихий

Тест 35.

Середньовічні «ятвяги», на Ваш погляд – це?

- а) одне з чисельних прибалтійських племен;
- б) символи рунічного алфавіту давніх германців;
- в) назва стріл у татар;
- г) категорія вищої знаті при англійському королю;
- д) королівські інсигнії монарха Кастилії

Тест 36.

Між якими державами у 1494 р. було укладено Тордесільяський договір?

- а) Іспанія і Франція;
- б) Іспанія і Португалія;
- в) Португалія і Англія;
- г) Франція і Англія;
- д) Священна Римська імперія і Польща

Тест 37.

Що означає поняття “Тагзатцунг”.

- а) один із військових чинів Священної Римської імперії;
- б) одне із реформаційних протестантських вчень;
- в) станowo-представницький орган у Швейцарії;
- г) кінний військовий підрозділ королівства Данія;
- д) інша назва римської курії

Тест 38.

Яка із нижче запропонованих релігійно-ідеологічних течій не пов’язана із єретичними рухами пізнього Середньовіччя?

- а) дольчиніти; б) таборити; в) лолларди; г) гусити; д) монофізити

Тест 39.

На якому із нижче наведених Вселенських Соборів було укладено унію Католицької і Православної Церков (“Радійте, Небеса!”) з метою нанесення відсічі Оттоманській Порті?

- а) Вієнський (1311 – 1312 рр.);
- б) Констанський (1414 – 1418 рр.);
- в) Ферраро-Флорентійський (1423 – 1449 рр.);
- г) Латеранський (1512 – 1517);
- д) Тридентський (1545 – 1563 рр.)

Тест 40.

У якій країні розвинув свою просвітницьку діяльність Алкуїн?

- а) Лангобардське королівство; б) Франкська імперія; в) Ессекс; г) Аварський каганат; д) Велико-моравська держава

Тест 41.

Столітня війна між Англією і Францією тривала упродовж:

- а) 1227 – 1311; б) 1280 – 1380; в) 1337 – 1437; г) 1337 – 1453; д) 1401 – 1539

Тест 42.

Кальмарська унія 1397 р. була укладена між:

- а) Польщею і Угорщиною;
- б) Данією, Норвегією і Швецією;
- в) християнськими монархіями Піренейського півострова;
- г) Угорщиною і Хорватією;
- д) Польщею і Литвою

Тест 43.

Німецький імператор Фрідріх I отримав своє прізвисько «Барбаросси» внаслідок того, що:

- а) мав генеалогічне коріння на Русі;
- б) мав широку руду бороду;
- в) наймав особисту охорону із північно-африканських берберських племен;
- г) мав великі земельні пожалування у межах розселення берберських племен;
- д) його привели на світ батько Росс і мати Барбара.

Тест 44.

Хто із представників хрестового рушення вважається засновником Ордену Тамплієрів?

- а) Домінік Гусман; б) Франциск з Бернадону; в) Бернард Клервоський; г) Гуго де Пайєн;
- д) Герман фон Зальце

Тест 45.

Першим морський шлях до Індії через Атлантичний і Індійський океани відкрив:

- а) Васко да Гама; б) Бартоломео Діаш; в) Фернандо Магеллан; г) Афанасій Нікітін; д) Семен Держнев

Тест 46.

Готичний стиль середньовічного мистецтва виводить свою назву від:

- а) конусоподібної форми шатер готських племен;
- б) особливого стилю готської культури на Піренейях і Апенінах;
- в) географічної області «Готланд»;
- г) культури африканських племен готтентотів;
- д) сімох англосаксонських королівств у Британії, які відомі під назвою «гептархія».

Тест 47.

Вкажіть, представники якого єретичного напрямку називалися «альбігойцями»?

- а) катари; б) аріани; в) ліонські бідняки; г) арнольдисти; д) ожидовілі

Тест 48.

Хто із нижче наведених персон не пов'язаний з епохою раннього європейського Відродження XV – початку XVI ст.

- а) Вінсент ван Гог; б) Сандро Ботічеллі; в) Паоло Учелло; г) Джотто ді Бондоне; д) Рафаель Санті

Тест 49.

Ким із англійських монархів було ініційовано написання «Книги Страшного суду»?

- а) Річардом III Йоркським; б) Генріхом II Плантагенетом; в) Генріхом III Плантагенетом;
- г) Вільгельмом I норманським; д) Альфредом

Тест 50.

Міста якої з нижченазваних країн не були задіяні у Ганзейському торговельному союзі?

- а) Священної Римської імперії; б) Русі; в) Польщі; г) Кастилії; д) Нідерландів

Тест 51.

Якої із нижче названих імперій у добу Середньовіччя не існувало?

- а) Латинської; б) Сарацинської; в) Трапезундської; г) Франкської; д) Нікейської

Тест 52.

Теорія “теорії симфонії” виникла і активно втілювалась в життя у середньовічній:

- а) Литовській державі; б) Московії; в) Німеччині; г) Східній Римській (Візантійській) імперії; д) Франції

Тест 52.

У якій із середньовічних країн впродовж 1385 – 1580 рр. керувала Авісска династія?

- а) Шведське королівство; б) Португальське королівство; в) Англійське королівство; г) Наваррське королівство; д) Молдовське господарство

Тест 53.

Середньовічна країна Епірський деспотат – це сучасна:

- а) Норвегія; б) Албанія; в) Словенія; г) Кіпр; д) Мальта

Тест 54.

Якого із нижче перерахованих королівств не існувало в період Середньовіччя?

- а) Кіпрське; б) Сицилійське; в) Наваррське; г) Волоське; д) Руське

Тест 55.

Правителями якої із нижче перерахованих держав династія Анжу не була?

- а) Польської; б) Угорської; в) Французької; г) Англійської; д) Іспанської

Тест 56.

Якому із пізньосередньовічних римських пап належить проведення календарної реформи?

- а) Євгенію IV; б) Пієві II; в) Юлієві II; г) Григорієві XIII; д) Урбанові VII

Тест 57.

Балтійсько-північноморський торговий союз Ганза очолювало місто:

- а) Гамбург; б) Новгород; в) Амстердам; г) Любек; д) Краків

Тест 58.

Одна із найбільш поширених у класичному та пізньому Середньовіччі європейська грошова одиниця “флорин” отримала свою назву від:

- а) північно-італійського міста Флоренція;
 б) угорської грошової одиниці XV – XVI ст. “форинт”;
 в) латинського слова “Florere” – процвітати;
 г) латинського слова “Florens” – щасливий;
 д) латинського слова “Forensis” – суспільний

Тест 59.

Військовий корабель під назвою “каравела” було винайдено:

- а) у Франції; б) на Русі; в) у Швеції; г) у Португалії; д) у Венеціанській республіці

Тест 60.

Однією з головних причин зникнення стану середньовічного рицарства вважається:

- а) політичні репресії монархів та Католицької Церкви;
 б) часта смерть рицарів на турнірах та змаганнях;
 в) припинення хрестових походів на Близький Схід;
 г) винайдення пороху і поява вогнепальної зброї;
 д) потепління клімату у Європі

Тест 61.

Ломбардська ліга міст сформувалася і функціонувала задля:

- а) налагодження головних торговельних операцій на Апенінах;
 б) боротьби із Тосканською лігою міст;
 в) боротьби із військово-політичними претензіями німецького імператора;
 г) узгодження романського архітектурного стилю при будівництві споруд культового призначення;
 д) чеканки спільної грошової одиниці

Тест 62.

Середньовічні «Клімати», на Ваш погляд – це:

- а) володіння роменських імператорів у Криму;
 б) праця античного географа Страбона, віднайдена в Середньовіччі;
 в) комплекс кліматичних уявлень, виданий Церквою у вигляді окремої праці;
 г) форма середньовічного інфекційного захворювання;
 д) один з перших видів вогнепальної зброї дальнього ураження

Тест 63.

В уявленні пересічної людини Середньовіччя один із фізичних доказів кулеподібної форми Землі полягав у тому, що:

- а) день постійно змінював день;
 б) відбувалась постійна зміна пір року;
 в) морський корабель, відпливаючи з пристані, через деякий час зникав з поля зору;
 г) на Землю періодично падали метеоритні дощі;
 д) вночі Місяць перебував у полі зору, а вдень – зникав

Тест 64.

“Генеральні Штати” – це станово-представницький орган:

- а) Нідерландів; б) Франції; в) Чехії; г) Валахії; д) Генуезької республіки

Тест 65.

Соціальний стан населення “шляхта” у період Середньовіччя характерний для:

- а) герцогства Бургундія; б) Великого князівства Литовського; в) герцогства Брабант; г) Галицько-Волинського князівства; д) Флорентійської республіки

Тест 66.

“Каменотесами вільного каміння” (на лат. – “sculptores lapidum liberorum”) себе називали середньовічні:

а) пірати; б) придворні охоронці; в) масони; г) придворні блазні; д) актори мандрівних театрів

Тест 67.

Яка з нижче наведених держав у XV ст. перебувала під владою династії Ягеллонів?

а) Угорщина; б) Швеція; в) Бургундія; г) Кримське ханство; д) Трапезунд

Тест 68.

Середньовічне так зване “каботажне плавання”, на Вашу думку, передбачає курсування човнів:

- а) за Сонцем, Місяцем і іншими небесними світилами;
- б) за допомогою компасу;
- в) вздовж берегової лінії;
- г) виключно великими суднохідними ріками;
- д) за допомогою волока

Тест 69.

Єврейське населення Вест-готського королівства у ході мусульманського завоювання Піренейського півострова головним чином:

а) масово приймало християнство і чинило опір загарбникам у складі військ короля Родріго;

- б) покидало свої поселення і емігрувало до Франкської держави;
- в) підтримувало арабів і берберів, відкриваючи ворота вест-готських міст;
- г) намагалося утворити свою власну єврейську державу;
- д) здійснювало чисельні колективні акти суїциду.

Тест 70.

Васалом правителя якої держави упродовж XV – на початку XVI ст. були волоські господарі:

а) молдавського господаря; б) османського султана; в) візантійського імператора; г) римського папи; д) московського государя-царя

РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ №2.

Тест 1.

Якою мовою в основному писались західноєвропейські середньовічні документи?

- а) латинською; б) старослов'янською; в) готською; г) івритом; д) арамейською

Тест 2.

Кому із античних авторів належить перша згадка про германські племена тевтонів і кімврів?

- а) Геродот; б) Фукидід; в) Плутарх; г) Страбон; д) Амміан Марцеллін

Тест 3.

Хто з античних авторів вперше висловив думку про те, що германці ведуть кочовий спосіб життя?

- а) Юлій Цезар; б) Публій Корнелій Тацит; в) Гай Пліній Старший; г) Катон; д) Боецій

Тест 4.

Кому із античних авторів належить фраза про те, що у германців "...вожді б'ються за перемогу, а дружинники – за вождя".

- а) Гай Пліній Молодший; б) Цицерон; в) Ксенофонт; г) Публій Корнелій Тацит; д) Марк Аврелій

Тест 5.

Звід звичаєвого права франків "Салічна Правда" (Lex Salica) був складений за наказом:

- а) Меровея; б) Хільперіка; в) Хлодвіга; г) Карла Мартелла; д) Карла Великого

Тест 6.

Вкажіть, який із нижче перерахованих судебників не германського походження:

- а) Бургундська правда; б) Алеманська правда; в) Правда короля Альфреда; г) Вестготська правда; д) Землеробський закон

Тест 7.

Вкажіть вірно останню репліку поширеної у ранньому середньовіччі молитви: "Боже, борони нас від ...".

- а) гунів; б) саксів; в) слов'ян; г) аварів; д) норманів

Тест 8.

Двоголовий орел – це герб середньовічної:

- а) Франції; б) Східної Римської (Візантійської) імперії; в) Каталонії; г) Польщі; д) Болгарії

Тест 9.

Поняття "булла" походить від:

- а) печатки, якою скріплювали середньовічні акти;
 б) першої букви, з якої починався документ у різного роду джерелах;
 в) шкіри биків (з лат. – Bos, Bovis), на яких писались різні документи;
 г) назви глави, розділу, на які поділявся документ;
 д) того факту, що документ після його появи складався удвоє

Тест 10.

Біографом якого ранньосередньовічного монарха був Ейнгард?

- а) Юстиніана I; б) Хлодвіга; в) Мешка I; г) Карла Великого; д) Альфреда Великого

Тест 11.

Історичне минуле якого племені описував у своїй “Історії” Павло Диякон?

- а) ютів; б) лангобардів; в) болгар; г) лужицьких сербів; д) вандалів

Тест 12.

Якому із ромейських істориків належить детальний опис зовнішності київського князя Святослава Хороброго?

- а) Іоанну Малалі; б) Льву Диякону; в) Прокопію Кесарійському; г) Анні Комніній; д) Костянтину Багрянородному

Тест 13.

Середньовічні аннали від середньовічних хронік відрізняються тим, що:

- а) містять значно глибші роздуми автора над описуваними подіями;
 б) не подають послідовного літочислення;
 в) у значно коротшій і стислій формі відображають події і явища;
 г) являються більш філософськими творами, ніж історичними;
 д) являються більш літературно-публіцистичними працями, ніж історичними

Тест 14.

“Старша Едда” і “Молодша Едда” є джерелами до вивчення:

- а) країн Піренейського півострова; б) Східної Римської (Візантійської) імперії; в) Епіру; г) Латинської імперії; д) країн Скандинавії

Тест 15.

“Книга Страшного суду” – це документ до вивчення соціально-економічних відносин у:

- а) Англії; б) Сербському королівстві; в) Угорщині; г) Папській області; д) Арагоні

Тест 16.

Хроністом IV Хрестового походу і очевидцем падіння Константинополя у 1204 р. був:

- а) папа Інокентій III;
 б) французький маршал Жоффруа Віллардуен;
 в) дож Венеції Енріко Дандоло;
 г) фламандський граф Боніфаций Моферратський;
 д) князь галицько-волинський Роман Мстиславич

Тест 17.

Нікіта Хоніат та Іоанн Кіннам є представниками:

- а) історичної школи Східної Римської (Візантійсько) імперії;
 б) історіографії Священної Римської імперії;
 в) історіографії Сербського королівства;
 г) історичної думки Дубровницької республіки;
 д) історіографії Молдови

Тест 18.

Категорії населення “сервієнти” і “йобагіони” зустрічаються на сторінках:

- а) “Великої хартії вільностей” Іоанна Безземельного;
- б) “Золотої булли” Ендре II Арпада;
- в) Київського літопису;
- г) “Робітничого законодавства” Едуарда III Плантагенета;
- д) статуту Болонського університету

Тест 19.

На Вашу думку, епістола – це:

- а) у перекладі з латинської – лист;
- б) вид чорнила, яким писалась більшість актів;
- в) певний літературний стиль, характерний для доби Середньовіччя;
- г) вид прикрас написаного тексту;
- д) шкіряна палітурка, у яку зашивали написаний текст

Тест 20.

“Хроніка перших 4-х Валунів” відображає події повстання:

- а) ліонських ткачів; б) під проводом Уота Тайлера; в) флорентійських чомпі; г) під назвою “Жакерія”; д) під проводом Мухи

Тест 21.

Поняття “конкордат” у перекладі з латини означає:

- а) ворожнеча; б) угода; в) примирення; г) захоплення; д) об’єднання

Тест 22.

Хто із нижче наведених хроністів за походженням був французом?

- а) Фруассар; б) Ян Длугош; в) Ян Турочі; г) Матвій Паризький; д) П’єр з Дусбурга

Тест 23.

Наказом німецького імператора Карла IV від 1348 р. було засновано університет у:

- а) Кракові; б) Аахені; в) Празі; г) Маастрихті; д) Мюнхені

Тест 24.

Про який середньовічний документ сучасники говорили, що це “форма найповнішого виправдання і відпущення за життя”?

- а) диплом; б) формула; в) агіографія; г) індульгенція; д) ордонанс

Тест 25.

До якої епохальної події західноєвропейське населення підштовхнула фраза «Хто тут згорьований і бідний, там радітиме і багатітиме».

- а) Альбігойських війн;
- б) Хрестових походів проти таборитів;
- в) завоювання герцогом Нормандії Вільгельмом Англії;
- г) Хрестових походів на Близький Схід;
- д) Великих географічних відкриттів

Тест 26.

Якому із діячів періоду Відродження належить праця “Похвала Глупоті”?

- а) Філіпу Меланхтону; б) Себастьяну Брандту; в) Еразму Роттердамському; г) Томасу Мору; д) Ульріху фон Гуттену

Тест 27.

Італійський гуманіст Ніколо Макіавелі є автором “Історії”:

- а) Мілану; б) Падуї; в) Венеції; г) Генуї; д) Флоренції

Тест 28.

Філософсько-мемуарний твір “Історія моїх поневірянь” належить?

- а) П’єру Абеляру; б) Арнольду Брешианському; в) Джону Боллу; г) Джону Уїкліфу; д) Янові Гусу

Тест 29.

“Записки” про яку країну належать Сигізмунду Герберштейнові:

- а) Литву; б) Московію; в) Фінляндію; г) Ісландію; д) Гренландію

Тест 30.

Документом, що регламентував цехове життя і виробництво був:

- а) літопис; б) статут; в) рочник; г) ордонанс; д) панегірик

Тест 31.

Перу якого із середньовічних авторів належить одіозна праця про чаклунство і магію “Молот відьом”.

- а) Жан де Мольє; б) Йоахим Флорський; в) Фома Аквінський; г) Ян Шпренгер; д) Уільям Оккам

Тест 32.

Цитата про те, що у середньовічній Польщі та Литві “...королем стають, а князем народжуються”, належить:

- а) Станіславові Оріховському-Роксолану;
б) Петрові Конашевичу-Сагайдачному;
в) Петрові Могилі;
г) Костянтинові Острозькому;
д) Юрію Дрогобичу

Тест 33.

Автором філософсько-політичного трактату “Державець” є:

- а) Якопо Монтормо; б) Колуччо Салютаті; в) Тиціан Вічеллі; г) Ніколо Макіавелі; д) Вітторіно де Фельтре

Тест 34.

«Довговолосими королями» в добу раннього Середньовіччя називали:

- а) представників німецької династії Гогенштауфенів;
б) варварських королів, які утворили свої держави на рунах Римської імперії;
в) монархів, яких скидали з престолів внаслідок дворцевих закатів;
г) королів, яким повстанці відрубували голови;
д) монгольських каанів

Тест 35.

Документ під назвою “Дубницька хроніка” являється джерелом до вивчення:

- а) історії Угорщини;

- б) історії Епіру;
- в) історії Другого Болгарського царства;
- г) історії Хрестових походів;
- д) історії Альбігойських війн.

Тест 36.

Автором відомого у Європі документу “Dictatus Papae” вважається:

- а) німецький імператор Генріх IV;
- б) німецький імператор Рудольф II;
- в) польський король Казимир III;
- г) іспанський король Фердинанд V;
- д) римський папа Григорій VII

Тест 37.

Копігольдерами – “держателями по копії” на території Англії у пізньому Середньовіччі називали

- а) селян, що володіли довічно або спадково земельними ділянками, верховним власником яких був поміщик – лорд манору;
- б) селян, які уклали тимчасовий договір-оренду із власником земельної ділянки;
- в) працівників тогочасних англійських архівів;
- г) переписувачами королівських актів, працівників канцелярії при дворі монарха;
- д) власників столичних нотаріальних контор

Тест 38.

Актом під назвою “Кревська унія” у 1385 р. було зроблено крок до об’єднання у одну державу:

- а) королівства Угорщина і Священної Римської імперії;
- б) Великого князівства Литовського і Московського царства;
- в) королівства Польського і Великого князівства Литовського;
- г) королівства Польського і господарства Молдова;
- д) королівства Швеція і королівства Польща

Тест 39.

Імператорські закони у Східній Римській (Візантійській) імперії називалися:

- а) новелами; б) прокламаціями; в) ордонансами; г) поліптиками; д) патентами

Тест 40.

Кому, на Вашу думку адресувались ці слова турецького султана Мехмеда II Фатіха: “Я можу робити все, що мені угодно. Обидва береги Босфору належать мені: той східний, тому що на ньому живуть османи, а цей західний – тому що ви не вмієте його захищати”:

- а) правителю Другого Болгарського царства;
- б) трапезундському імператору;
- в) візантійському імператору;
- г) кримському ханові;
- д) венеціанському дожеві

РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ №3.

Тест 1.

Якому із нижче перерахованих істориків належить створення “Маркової теорії”?

- а) Франсуа Гізо; б) Георгу Мауреру; в) Теодорові Дройзену; г) Георгу Феєру; д) Миколі Костомарову

Тест 2.

Вкажіть одного із головних творців і послідовників “Вотчинної теорії”?

- а) Лоренцо Валла; б) Василій Татищев; в) Тимофій Грановський; г) Фюстель де Куланж;
д) Марк Блок

Тест 3.

Поглиблене пояснення поняття “Цивілізація” та цивілізаційний підхід до тлумачення історичного процесу у другій половині ХХ ст. запропонував.

- а) Арнольд Дж. Тойнбі; б) Джозеф Лінч; в) Рафаель Альтаміра-е-Кревеа; г) Джон Локк;
д) Михайло Грушевський

Тест 4.

Формаційне пояснення розвитку історії людства запропонувала і активно розвивала впродовж 50 – 90-х рр. ХХ ст. історіографія.

- а) Франції; б) СРСР; в) США; г) Греції; д) Італії

Тест 5.

Назвіть провідного сучасного українського фахівця з проблем історії Тевтонського Ордену.

- а) Микола Котляр; б) Наталія Яковенко; в) Олександр Масан; г) Ярослав Алешкевич; д) Олександр Головко

Тест 6.

Перу якого історика належить праця “Цивілізація середньовічного Заходу”

- а) Жак ле Гофф; б) Зінаїда Удальцова; в) Норман Дейвіс; г) Люсьєн Февр; д) Анрі Піренн

Тест 7.

Історик другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст., послідовник так званого “критичного напрямку” Хайнц Допш являється одним із провідних медієвістів.

- а) Німеччини; б) Швейцарії; в) Австрії; г) Хорватії; д) Нідерландів

Тест 8.

Відома франко-бельгійська “Школа Анналів” виводить свою назву від:

- а) праці “Аннали” римського історика Публія Корнелія Тацита;
б) страсбурзького періодичного видання “Аннали економічної та соціальної історії”;
в) “Анналів” Сен-Жерменського монастиря;
г) “Анналів” Сен-Галенського монастиря;
д) “Анналів” хроніста німецького імператора Конрада III – Оттона Фрейзингерського.

Тест 9.

Провідним радянським спеціалістом з історії країн Британії та Північної Європи доби Середньовіччя вважається:

а) Ігор Фроянов; б) Аарон Гуревич; в) Віктор Семенов; г) Вадим Рубель; д) Петро Толочко

Тест 10.

Слова “Тільки історія здатна об’єднати всі науки про людину в єдину міждисциплінарну науку”, на Вашу думку, належать:

а) Фернану Броделю; б) Віктору Мірабо; в) Володимиру Вернадському; г) Теодору Моммзену; д) Олександрю Майорову

Тест 11.

Українським фахівцем з історії виникнення та розвитку Ордену Домініканців (XIII – XV ст.) є:

а) Леонтій Войтович; б) Олександр Гуржій; в) Модест Чорний; г) Сергій Федака; д) Олексій Толочко

Тест 12.

Хто із нижче наведених дослідників Середньовіччя не належить до краківської школи медієвістики:

а) Станіслав Срока; б) Єжи Вирозумський; в) Кшиштоф Ожух; г) Станіслав Щур; д) Броніслав Влодарський

Тест 13.

Згідно з усталеними в історіографії поняттями і розуміннями феодалізму, що, на Ваш погляд, не є характерним для нього:

а) існування поземельно і особисто залежного селянства;
 б) наявність васально-сюзеренних стосунків;
 в) наявність усталеної традиції оплачувати військові послуги рицарства та великої знаті через надання земельної власності;
 г) цілковите збереження та примноження римської і грецької культур;
 д) домінування латинської мови у офіційній документації більшості західноєвропейських держав

Тест 14.

З яких причин, на Ваш погляд, у історіографії закріпилося поняття “Візантійська імперія”.

а) тому, що іноземним купцям та дипломатам, які потрапляли на територію цієї держави повинні були оформляти візові документи;
 б) тому, що столиця країни м. Константинополь було засноване на місці колишньої грецької колонії м. Візантій;
 в) з тієї причини, що саме так цю країну називали ранньосередньовічні германські племена;
 г) тому, що у перекладі з латинської мови слово “Vis” перекладається як “Сила, насилля”;
 д) тому, що першою особою після імператора у цій країні був “великий візир”.

Тест 15.

Цілеспрямовані і послідовні військово-політичні, соціально-економічні та релігійні заходи Угорського королівства щодо Галицької землі у першій половині XIII ст. сучасна угорська історична наука трактує як:

- а) завоювання і пограбування Галичини;
- б) стабілізація впливів у Галицькій землі;
- в) активізація між-династичної співпраці;
- г) спільні контр-монгольські військові заходи;
- д) розширення кордонів володінь Арпадів до р. Дніпро

Тест 16.

Хто із сучасних українських істориків-медієвістів є спеціалістом з проблеми участі найманих козацьких підрозділів у європейських пізньосередньовічних військових сутичках XVI – XVII ст.?

- а) Ярослав Ісаєвич; б) Ярослав Дашкевич; в) Володимир Ричка; г) Андрій Федорук; д) Мирон Капраль

Тест 17.

Автором праці “Середньовічна Церква” являється:

- а) Джозеф Лінч; б) Бертран Рассел; в) П’єр Левек; г) Наталія Басовська; д) Оскар Єгер

Тест 18.

Який з нижче наведених науково-дослідних центрів України не вважається фаховим у сфері вивчення проблем Середньовічної історії?

- а) Інститут історії України НАН України (м. Київ);
- б) Інститут археографії та джерелознавства імені Михайла Грушевського НАН України (м. Київ);
- в) Інститут українознавства імені Івана Крип’якевича НАН України (м. Львів)
- г) Національний заповідник “Давній Галич” Міністерства освіти і мистецтв України (м. Галич);
- д) Східноукраїнський університет імені Володимира Даля (м. Луганськ)

Тест 19.

Так звана “Нормандська теорія” полягає в тому, що:

- а) скандинавські мореплавці, яких називали норманами, першими із відомих історії у IX ст. висадились на берегах Американського континенту, де заклали нову цивілізаційну основу розвитку місцевого населення;
- б) нормани у IX ст. стали творцями державного устрою та політичної системи на території східнослов’янських племен та етносів;
- в) нормани становили основу середньовічного хрестоносного війська, яке відправлялось у походи на Близький Схід впродовж XI – XIII ст., і заклали згодом там основу для неповторного симбіозу скандинавської і близькосхідної культур;
- г) її творцем є автор праці “Європа. Історія” Норман Дейвіс;
- д) норманські пірати упродовж VIII – X ст. регулярно піддавали спустошенню країни Західної Європи, чим спричинили до появи цілого ряду власних суверенних і напівзалежних державних утворень (герцогство Нормандія у Франції, Нормандське королівство на о. Сицилія і в Південній Італії та ін.)

Тест 20.

Яке із нижче запропонованих періодичних видань СРСР вважається найбільш фаховим з вивчення проблем медієвістики:

- а) “Вестник Древней истории”;
- б) “Средние века”;

- в) “Африка и Азия сегодня”;
- г) “Международная экономика и международные отношения”;
- д) “Новая и новейшая история”

Тест 21.

Провідним радянським медієвістом-гунгарологом упродовж 60 – 90-х рр. ХХ ст. був:

- а) Володимир Шушарін; б) Володимир Пашуто; в) Володимир Грабовецький; г) Борис Греков; д) Іван Крип’якевич

Тест 22.

Провідним радянським і сучасним російським перекладачем, редактором та видавцем польських середньовічних джерел Х – початку ХVІ ст. вважався:

- а) Олександра Люблінська; б) Наталія Щавелева; в) Вікторія Уколова; г) Віра Матузова; д) Євгенія Гутнова

Тест 23.

Викриття католицького документу-фальсифікату під назвою “Костянтинів дар” належить італійському бібліотекарю-історичу:

- а) Миколі Кузанському; б) Джордано Бруно; в) Томазо Кампанеллі; г) Лоренцо Валла; д) Леонардо Бруні

Тест 24.

Так званий “політичний напрям” дослідження середньовіччя і відповідну школу в західноєвропейській історіографії було започатковано німецьким істориком:

- а) Леопольдом Ранке; б) Георгом Вайцом; в) Генріхом фон Зібелем; г) Георгом фон Белофим; д) Густавом Фрейтагом

Тест 25.

Збірник документів, які рекомендовані до вивчення студентами вищих навчальних закладів III – IV рівнів, і видається, як правило, під грифом Міністерства освіти, називається:

- а) енциклопедія; б) хрестоматія; в) підручник; г) словник; д) довідник

Тест 26.

Провідний російський лінгвіст, філолог та історик другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Олексій Шахматов вважається дослідником середньовічних:

- а) хронік; б) анналів; в) літописів; г) агіографій; д) капітуляріїв

Тест 27.

У першій половині ХХ ст. провідним українським спеціалістом з історії європейських завоювань Туреччини ХІV – ХVІ ст. вважається:

- а) Катерина Грушевська; б) Степан Томашівський; в) Наталія Полонська-Яковенко; г) Дмитро Дорошенко; д) Агатангел Кримський

Тест 28.

На думку офіційної європейської історіографії ХХ – початку ХХІ ст. (в тому числі і радянської), першим загальноєвропейським військовим конфліктом вважається:

- а) війна Римської імперії із сусідніми варварськими племенами (IV – V ст.);
- б) гвельфо-гіббелінське протистояння (ХІІ – ХІV ст.);
- в) Столітня війна (1337 – 1453 рр.);

- г) Велика селянська війна (1524 – 1525 рр.);
- д) Тридцятилітня війна (1618 – 1648 рр.)

Тест 29.

У якому столітті з під пера археографів та істориків з'явилась найбільша кількість опублікованих середньовічних документів?

- а) XVII; б) XVIII; в) XIX; г) XX; д) XXI

Тест 30.

Історіографія якої із європейських країн запропонувала і розвивала концепцію “синтезного” і “безсинтезного” шляхів зародження та розвитку феодалізму?

- а) Німеччини; б) СРСР; в) Англії; г) Італії; д) Іспанії

КЛЮЧІ ДО ТЕСТІВ**РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ №1.**Тест 1.

Вкажіть вірну дату заснування Східної Римської (Візантійської) імперії:

б) 395

Тест 2.

Яке з нижче перерахованих племен не є германським?

б) гуни

Тест 3.

Єпископом якого міста був один з перших християнських єретиків Арій?

г) Олександрія

Тест 4.

У якому році відбулась битва на Каталунських полях?

в) 451

Тест 5.

В якому місті відбувся Перший Вселенський Собор (325 р.)?

в) Нікея

Тест 6.

Як звали першого остготського короля?

д) Теодоріх

Тест 7.

На Вашу думку, вергельд – це:

а) штраф за злочин

Тест 8.

На території якого півострова у 418 р. утворилось Вестготське королівство?

а) Піренейський

Тест 9.

Яке з нижче перерахованих королівств не належать до англосаксонських?

в) Нортумбрія

Тест 10

Який з візантійських імператорів відновив контроль над південною Італією (555 р.)?

в) Юстиніан I

Тест 11.

Верденський поділ імперії франків (843 р.) відбувся між:

б) онуками Карла Великого

Тест 12.

Столицею якого європейського королівства тривалий час було м. Естергом?

б) Угорщини

Тест 13.

У якому році було утворено Німецьку імперію?

б) 962

Тест:

На чолі якої країни упродовж 976 – 1246 рр. перебувала династія Бабенбергів?

б) Австрії

Тест 1.

Поняття “Реконкіста” у перекладі з іспанської означає:

а) відвоювання

Тест.

Нормандське завоювання Англії під керівництвом герцога Вільгельма відбулось у:

б) 1066

Тест 14

Каноське примирення 1077 р. мало місце між:

в) папою Григорієм VII і німецьким імператором Генріхом IV

Тест 15.

Які із нижче наведених кочових племен раннього та класичного середньовіччя планували завоювати Європу до “останнього моря”.

д) монголи

Тест 16.

Гвельфо-гіббелінський конфлікт пов’язаний із протистоянням:

г) пап та німецьких імператорів

Тест 17

Вкажіть головну мету папства у так званих “Альбігойських війнах” на початку XIII ст.?

в) викорінення єретичного руху і Південній Франції

Тест 18.

Який із європейських монархів у середині XIII ст. проводив дипломатичні переговори з ханом Бату на предмет спільного походу проти турків-сельджуків?

а) Людовік IX Святий

Тест 19.

“Чорна смерть” – це:

а) епідемія бубонної чуми

Тест 20.

Які Хрестові походи у Палестину пов’язані з діяльністю Людовіка IX Святого?

б) 7 і 8

Тест 21.

Якому із європейських правителів приписують авторство “Великої хартії вільностей” (1215 р.)?

б) Іоанну Безземельному Плантагенету

Тест 22.

Так званий “Авіньонський полон пап” мав місце на території:

в) Франції

Тест 23.

Батьківщиною магдебурзького права вважається:

д) Священна (Римська) імперія

Тест 24.

Династія Арпадів упродовж 895 – 1301 рр. управляла:

а) Угорщиною

Тест 25.

Яке з нижче перерахованих італійських міст не належало до Ломбардської ліги (середина – друга половина XII ст.), що вела боротьбу з імператором Фрідріхом I Барбаросою?

д) Неаполь

Тест 26.

Який із нижче наведених Орденів не був сформований в часі Хрестових походів?

г) Цистерціанців

Тест 27.

Битва 23 червня 1314 р. під Баннокберном відома з історії:

г) англо-шотландської війни

Тест 28

Штефан III Великий упродовж 1457 – 1504 рр. був правителем:

б) Молдови

Тест 29.

У якому році відбулась битва під Танненбергом?

б) 1410

Тест 30.

Якому із винахідників належить проект друкарського верстату:

г) Іоанну Гуттенбергу

Тест 31

Східна Римська (Візантійська) імперія остаточно припинила своє існування у:

г) 1453

Тест 32.

З якою першочерговою метою Католицька Церква ініціювала і заохочувала створення Жебрущих чернечих Орденів

б) задля боротьби з єретичними рухами та ідеологіямиТест 33.

З іменем якого діяча пов'язане англійське повстання 1381 р.

б) Уота ТейлераТест 34.

З якою метою Христофор Колумб відправився у свою першу морську експедицію 1492 р.?

в) пошук нового шляху до ІндіїТест 35.

Середньовічні «ятвяги», на Ваш погляд – це?

а) одне з чисельних прибалтійських племенТест 36.

Між якими державами у 1494 р. було укладено Тордесільяський договір?

б) Іспанія і ПортугаліяТест 37.

Що означає поняття «Тагзатцунг».

в) станово-представницький орган у ШвейцаріїТест 38.

Яка із нижче запропонованих релігійно-ідеологічних течій не пов'язана із єретичними рухами пізнього Середньовіччя?

д) монофізитиТест 39.

На якому із нижче наведених Вселенських Соборів було укладено унію Католицької і Православної Церков («Радійте, Небеса!») з метою нанесення відсічі Оттоманській Порті?

в) Ферраро-Флорентійський (1423 – 1449 рр.)Тест 40.

У якій країні розвинув свою просвітницьку діяльність Алкуїн?

б) Франкська імперіяТест 41.

Столітня війна між Англією і Францією тривала упродовж:

г) 1337 – 1453Тест 42.

Кальмарська унія 1397 р. була укладена між:

б) Данією, Норвегією і ШвецієюТест 43.

Німецький імператор Фрідріх I отримав своє прізвисько «Барбаросси» внаслідок того, що:

б) мав широку руду бороду.

Тест 44.

Хто із представників хрестового рушення вважається засновником Ордену Тамплієрів?

г) **Гуго де Пайєн**

Тест 45.

Першим морський шлях до Індії через Атлантичний і Індійський океани відкрив:

а) **Васко да Гама**

Тест 46.

Готичний стиль середньовічного мистецтва виводить свою назву від:

а) **конусоподібної форми шатер готських племен**

Тест 47.

Вкажіть, представники якого єретичного напрямку називалися «альбігойцями»?

а) **катари**

Тест 48.

Хто із нижче наведених персон не пов'язаний з епохою європейського Відродження XV – XVII ст.

а) **Вінсент ван Гог**

Тест 49.

Ким із англійських монархів було ініційовано написання «Книги Страшного суду»?

г) **Вільгельмом I норманським**

Тест 50.

Міста якої з нижченазваних країн не були задіяні у Ганзейському торговельному союзі?

г) **Кастилії**

Тест 51.

Якої із нижче названих імперій у добу Середньовіччя не існувало?

б) **Сарацинської**

Тест 52.

Теорія “теорії симфонії” виникла і активно втілювалась в життя у середньовічній:

г) **Східній Римській (Візантійській) імперії**

Тест 52.

У якій із середньовічних країн впродовж 1385 – 1580 рр. керувала Авісьська династія?

б) **Португальське королівство**

Тест 53.

Середньовічна країна Епірський деспотат – це сучасна:

б) **Албанія**

Тест 54.

Якого із нижче перерахованих королівств не існувало в період Середньовіччя?

г) **Волоське**

Тест 55.

Правителями якої із нижче перерахованих держав династія Анжу не була?

д) Іспанської

Тест 56.

Якому із пізньосередньовічних римських пап належить проведення календарної реформи?

г) Григорієві XIII

Тест 57.

Балтійсько-північноморський торговий союз Ганза очолювало місто:

г) Любек

Тест 58.

Одна із найбільш поширених у класичному та пізньому Середньовіччі європейська грошова одиниця “флорин” отримала свою назву від:

а) північно-італійського міста Флоренція

Тест 59.

Військовий корабель під назвою “каравела” було винайдено:

г) у Португалії

Тест 60.

Однією з головних причин зникнення стану середньовічного рицарства вважається:

г) винайдення пороху і поява вогнепальної зброї

Тест 61.

Ломбардська ліга міст сформувалася і функціонувала задля:

в) боротьби із військово-політичними претензіями німецького імператора

Тест 62.

Середньовічні «Клімати», на Ваш погляд – це:

а) володіння роменських імператорів у Криму

Тест 63.

В уявленні пересічної людини Середньовіччя один із фізичних доказів кулеподібної форми Землі полягав у тому, що:

в) морський корабель, відпливаючи з пристані, через деякий час зникав з поля зору

Тест 64.

“Генеральні Штати” – це станово-представницький орган:

б) Франції

Тест 65.

Соціальний стан населення “шляхта” у період Середньовіччя характерний для:

б) Великого князівства Литовського

Тест 66.

“Каменотесами вільного каміння” (на лат. – “sculptores lapidum liberorum”) себе називали середньовічні:

в) масони

Тест 67.

Яка з нижче наведених держав у XV ст. перебувала під владою династії Ягеллонів?

а) Угорщина

Тест 68.

Середньовічне так зване “каботажне плавання”, на Вашу думку, передбачає курсування човнів:

в) вздовж берегової лінії

Тест 69.

Єврейське населення Вест-готського королівства у ході мусульманського завоювання Піренейського півострова головним чином:

в) підтримувало арабів і берберів, відкриваючи ворота вест-готських міст

Тест 70.

Васалом правителя якої держави упродовж XV – XVI ст. були волоські господарі:

б) османського султана

РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ №2.

Тест 1.

Якою мовою в основному писались західноєвропейські середньовічні документи?

а) латинською

Тест 2.

Кому із античних авторів належить перша згадка про германські племена тевтонів і кімврів?

в) Плутарх

Тест 3.

Хто з античних авторів вперше висловив думку про те, що германці ведуть кочовий спосіб життя?

а) Юлій Цезар

Тест 4.

Кому із античних авторів належить фраза про те, що у германців “...вожді б’ються за перемогу, а дружинники – за вождя”.

г) Публій Корнелій Тацит

Тест 5.

Звід звичаєвого права франків “Салічна Правда” (Lex Salica) був складений за наказом:

в) Хлодвіга

Тест 6.

Вкажіть, який із нижче перерахованих судебників не германського походження:

д) Землеробський законТест 7.

Вкажіть вірно останню репліку поширеної у ранньому середньовіччі молитви: “Боже, борони нас від ...”.

д) норманівТест 8.

Двоголовий орел – це герб середньовічної:

б) Східної Римської (Візантійської) імперіїТест 9.

Поняття “булла” походить від:

а) печатки, якою скріплювали середньовічні актиТест 10.

Біографом якого ранньосередньовічного монарха був Ейнгард?

г) Карла ВеликогоТест 11.

Історичне минуле якого племені описував у своїй “Історії” Павло Диякон?

б) лангобардівТест 12.

Якому із ромейських істориків належить детальний опис зовнішності київського князя Святослава Хороброго?

б) Льву ДияконуТест 13.

Середньовічні аннали від середньовічних хронік відрізняються тим, що:

в) у значно коротшій і стислій формі відображають події і явищаТест 14.

“Старша Едда” і “Молодша Едда” є джерелами до вивчення:

д) країн СкандинавіїТест 15.

“Книга Страшного суду” – це документ до вивчення соціально-економічних відносин у:

а) АнгліїТест 16.

Хроністом IV Хрестового походу і очевидцем падіння Константинополя у 1204 р. був:

б) французький маршал Жоффрау ВіллардуенТест 17.

Нікіта Хоніат та Іоанн Кіннам є представниками:

а) історичної школи Східної Римської (Візантійсько) імперіїТест 18.

Категорії населення “сервієнти” і “йобагіони” зустрічаються на сторінках:

б) “Золотої булли” Ендре II Арпада

Тест 19.

На Вашу думку, епістола – це:

а) у перекладі з латинської – лист

Тест 20.

“Хроніка перших 4-х Валун” відображає події повстання:

г) під назвою “Жакерія”

Тест 21.

Поняття “конкордат” у перекладі з латини означає:

б) угода

Тест 22.

Хто із нижче наведених хроністів за походженням був французом?

а) Фруассар

Тест 23.

Наказом німецького імператора Карла IV від 1348 р. було засновано університет у:

в) Празі

Тест 24.

Про який середньовічний документ сучасники говорили, що це “форма найповнішого виправдання і відпущення за життя”?

г) індульгенція

Тест 25.

До якої епохальної події західноєвропейське населення підштовхнула фраза «Хто тут згорьований і бідний, там радітиме і багатітиме».

г) Хрестових походів на Близький Схід

Тест 26.

Якому із діячів періоду Відродження належить праця “Похвала Глупоті”?

в) Еразму Роттердамському

Тест 27.

Італійський гуманіст Ніколо Макіавелі є автором “Історії”:

д) Флоренції

Тест 28.

Філософсько-мемуарний твір “Історія моїх поневірянь” належить?

а) П'єру Абеляру

Тест 29.

“Записки” про яку країну належать Сигізмунду Герберштейнові:

б) Московію

Тест 30.

Документом, що регламентував цехове життя і виробництво був:

б) статут

Тест 31.

Перу якого із середньовічних авторів належить одіозна праця про чаклунство і магію “Молот відьом”.

г) Ян Шпренгер

Тест 32.

Цитата про те, що у середньовічній Польщі та Литві “...королем стають, а князем народжуються”, належить:

а) Станіславові Оріховському-Роксолану

Тест 33.

Автором філософсько-політичного трактату “Державець” є:

г) Ніколо Макіавелі

Тест 34.

«Довговолосими королями» в добу раннього Середньовіччя називали:

б) варварських королів, які утворили свої держави на рунах Римської

Тест 35.

Документ під назвою “Дубницька хроніка” являється джерелом до вивчення:

а) історії Угорщини

Тест 36.

Автором відомого у Європі документу “Dictatus Papae” вважається:

д) римський папа Григорій VII

Тест 37.

Копігольдерами – “держателями по копії” на території Англії у пізньому Середньовіччі називали

а) селян, що володіли довічно або спадково земельними ділянками, верховним власником яких був поміщик – лорд манору

Тест 38.

Актом під назвою “Кревська унія” у 1385 р. було зроблено крок до об’єднання у одну державу:

в) королівство Польське і Велике князівство Литовське

Тест 39.

Імператорські закони у Східній Римській (Візантійській) імперії називалися:

а) новелами

Тест 40.

Кому, на Вашу думку адресувались ці слова турецького султана Мехмеда II Фатіха: “Я можу робити все, що мені угодно. Обидва береги Босфору належать мені: той східний, тому що на ньому живуть османи, а цей західний – тому що ви не вмієте його захищати”:

в) візантійському імператору

РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ №3.

Тест 1.

Якому із нижче перерахованих істориків належить створення “Маркової теорії”?

б) Георгу Мауреру

Тест 2.

Вкажіть одного із головних творців і послідовників “Вотчинної теорії”?

г) Фюстель де Куланж

Тест 3.

Поглиблене пояснення поняття “Цивілізація” та цивілізаційний підхід до тлумачення історичного процесу у другій половині ХХ ст. запропонував.

а) Арнольд Дж. Тойнбі

Тест 4.

Формаційне пояснення розвитку історії людства запропонувала і активно розвивала впродовж 50 – 90-х рр. ХХ ст. історіографія.

б) СРСР

Тест 5.

Назвіть провідного сучасного українського фахівця з проблем історії Тевтонського Ордену.

в) Олександр Масан

Тест 6.

Перу якого історика належить праця “Цивілізація середньовічного Заходу”

а) Жан ле Гофф

Тест 7.

Історик другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст., послідовник так званого “критичного напрямку” Хайнц Допш являється одним із провідних медієвістів.

в) Австрії

Тест 8.

Відома франко-бельгійська “Школа Анналів” виводить свою назву від:

б) страсбурзького періодичного видання “Аннали економічної та соціальної історії”

Тест 9.

Провідним радянським спеціалістом з історії країн Британії та Північної Європи доби Середньовіччя вважається:

б) Аарон Гуревич

Тест 10.

Слова “Тільки історія здатна об’єднати всі науки про людину в єдину міждисциплінарну науку”, на Вашу думку, належать:

а) Фернану Броделю

Тест 11.

Українським фахівцем з історії виникнення та розвитку Ордену Домініканців (XIII – XV ст.) є:

в) Модест Чорний

Тест 12.

Хто із нижче наведених дослідників Середньовіччя не належить до краківської школи медієвістики:

д) Броніслав Влодарський

Тест 13.

Згідно з усталеними в історіографії поняттями і розуміннями феодалізму, що, на Ваш погляд, не є характерним для нього:

г) цілковите збереження та примноження римської і грецької культур

Тест 14.

З яких причин, на Ваш погляд, у історіографії закріпилося поняття “Візантійська імперія”.

б) тому, що столиця країни м. Константинополь було засноване на місці колишньої грецької колонії м. Візантій

Тест 15.

Цілеспрямовані і послідовні військово-політичні, соціально-економічні та релігійні заходи Угорського королівства щодо Галицької землі у першій половині XIII ст. сучасна угорська історична наука трактує як:

б) стабілізація впливів у Галицькій землі

Тест 16.

Хто із сучасних українських істориків-медієвістів є спеціалістом з проблеми участі найманих козацьких підрозділів у європейських пізньосередньовічних військових сутичках XVI – XVII ст.?

г) Андрій Федорук

Тест 17.

Автором праці “Середньовічна Церква” являється:

а) Джозеф Лінч

Тест 18.

Який з нижче наведених науково-дослідних центрів України не вважається фаховим у сфері вивчення проблем Середньовічної історії?

д) Східноукраїнський університет імені Володимира Даля (м. Луганськ)

Тест 19.

Так звана “Нормандська теорія” полягає в тому, що:

б) нормани у IX ст. стали творцями державного устрою та політичної системи на території східнослов’янських племен та етносів

Тест 20.

Яке із нижче запропонованих періодичних видань СРСР вважається найбільш фаховим з вивчення проблем медієвістики:

б) “Средние века”

Тест 21.

Провідним радянським медієвістом-гунгарологом упродовж 60 – 90-х рр. XX ст. був:

а) Володимир Шушарін

Тест 22.

Провідним радянським і сучасним російським перекладачем, редактором та видавцем польських середньовічних джерел X – початку XVI ст. вважалася:

б) Наталія Щавелева

Тест 23.

Викриття католицького документу-фальсифікату під назвою “Костянтинів дар” належить італійському бібліотекарю-історику:

г) Лоренцо Валла

Тест 24.

Так званий “політичний напрям” дослідження середньовіччя і відповідну школу в західноєвропейській історіографії було започатковано німецьким істориком:

а) Леопольдом Ранке

Тест 25.

Збірник документів, які рекомендовані до вивчення студентами вищих навчальних закладів III – IV рівнів, і видається, як правило, під грифом Міністерства освіти, називається:

б) хрестоматія

Тест 26.

Провідний російський лінгвіст, філолог та історик другої половини XIX – початку XX ст. Олексій Шахматов вважається дослідником середньовічних:

в) літописів

Тест 27.

У першій половині XX ст. провідним українським спеціалістом з історії європейських завоювань Туреччини XIV – XVI ст. вважається:

д) Агатангел Кримський

Тест 28.

На думку офіційної європейської історіографії XX ст. (в тому числі і радянської), першим загальноєвропейським військовим конфліктом вважається:

д) Тридцятилітня війна (1618 – 1648 рр.)

Тест 29.

У якому столітті з під пера археографів та істориків з’явилась найбільша кількість опублікованих середньовічних документів?

в) XIX

Тест 30.

Історіографія якої із європейських країн запропонувала і розвивала концепцію “синтезного” і “безсинтезного” шляхів зародження та розвитку феодалізму?

б) СРСР

Для нотаток

Для нотаток